

МОСКОВСЬКЕ КНЯЗІВСТВО

Виконала учениця 7-Г класу Вітюк
Діана

ПЛАН

- ◎ Особливості державного устрою.
- ◎ Органи державної влади.
- ◎ Характер влади монарха.
- ◎ Особливості організації суспільства.
- ◎ Особливості економічного розвитку.
- ◎ Особливості розвитку культури.

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО УСТРОЮ

- Московське князівство починає виділятися з Володимиро-Суздальського в XIII столітті. Місто Москва, навколо якого згрупувалося це князівство, до кінця XIII ст. не грало помітної ролі в політичному житті. Засновником дому московських князів був молодший син Олександра Невського, Данило. Саме він розширив московський уділ: розбивши рязанського князя Костянтина Романовича, він узяв його в полон і захопив місто Коломну (1301 р.), яка з того часу назавжди залишається за Москвою. Понад те Данилу вдалося отримати Переславль-Залеський, за духівницею племінника, хворого і бездітного Івана Дмитровича (1302). У 1303 році Данило помер, не зробивши, схоже, ніякого розпорядження на випадок своєї смерті. Старший з п'яти його синів, Юрій, або Георгій, захопив в свої руки всю владу батька. Брати спочатку знаходилися в його безумовній покорі; з ними Юрій ходив на Смоленську землю і узяв Можайськ.

Рост Московского княжества (1300–1462 гг.)

- Территория Московского княжества (воцелена кн. Даниилом Александровичем) к 1300 г.
- Земли, присоединенные к Московскому княжеству:
 - в 1300–1340 гг. - при князе Данииле и его сыновьях Юрие и Иване Калите
 - в 1340–1389 гг. - при князьях Симеоне Гордом, Иване II и Дмитрии Донском
 - в 1389–1425 гг. - при князе Василии I
 - в 1425–1462 гг. - при князе Василии II Темном
- (1422) Даты предварительных присоединений
- 1422 Даты окончательных присоединений
- Галич Центры княжеств "гулли" Ивана Калиты
- Базис Центры совместных владений Москвы и Новгорода (до присоединения их к Москве)
- Территория Верховских княжеств, в разные годы временно завоеванных от Московского княжества
- Земли мордвы, слабо подчиненные Москве
- Границы государств на 1462 г.
- Столицы государств (на 1462 г.)
- Столицы княжеств, существовавших до 1462 г.
- НОВГОРОД** Названия государств
- ЗАОЗЕРЬЕ** Названия исторических земель
- МЕЩЕРА** Названия этнических групп

ОРГАНИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

- У державному устрої домінуючими стають азійсько-самодержавні тенденції. Сформувався тип самодержавної влади як абсолютно ні від кого не залежної та суверенної. У 1547 р. Великий Московський князь став іменуватися царем, відокремивши тим самим інших феодалів від претензій на верховну владу. Московія перехопила у Візантії її державну символіку (двоголового орла). Формується при казна система управління. Прикази стають галузевими і територіальними органами управління (Посольський, Розбійний, Ямський, Рейтарський, Пушкарський, Малоросійський, Сибірський тощо). Вони зосереджували в своїх руках адміністративні та судові повноваження.

ХАРАКТЕР ВЛАДИ МОНАРХА

Московські великі князі майже всі без винятку уміли поєднувати позірну покірність з відчайдушно сміливими, зухвалими, але таємними діями, спрямованими на підрив своїх потенційних противників: Тверського або Рязанського князівств, Новгородської республіки або Орди.

Фундатор династії московських князів молодший син Олександра Невського Данило (1276—1303) не міг розраховувати на владимирський стіл за правом старшинства. Як далекоглядний політик, він вважав за краще розширити свої удільні володіння: 1301 р. Данило Олександрович відвоював Коломну у Рязанського князівства, 1303 р. — Можайськ у Смоленського.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

- В ході централізації держави відбувається реорганізація всієї соціально-політичної структури Московії.
- По-перше, піддається перебудові ранньофеодальна система сюзеренітету-васалітету. Колишні великі князі (Володимирський, Суздальський, Тверський та ін.) стають васалами московського князя. Формується ієрархія феодальних чинів і титулів.
- По-друге, відбувається становлення придворних чинів та звань. Відтепер посади надавалися московським князем за службу і під умову служби (окольничий, двірський, казначей, думний дворянин, думний дяк тощо). Це було службове дворянство, яке ставало опорою князя у приборканні ним боярської аристократії.

ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

- Утворення єдиної централізованої держави прискорило соціально-економічний розвиток країни. Виникали нові міста, розвивалися ремесло і торгівля. Йшла спеціалізація окремих районів. Так, Помор'я поставляло рибу та ікру, Устюжна - металеві вироби, з Солі Камської везли сіль, з заокських земель - зерно, продукти тваринництва. У різних районах країни йшов процес формування місцевих ринків.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ

- Внесок майстрів Московської держави в скарбницю світової культури не обмежується архітектурним ансамблем Кремля. Важливим елементом культурного розвитку Московії став іконопис. Найвідомішим іконописцем був Андрій Рубльов. Нові історичні реалії вплинули і на літературу Північно-Східної Русі. Після короткої перерви відновилася традиція літописання. До XIV ст. належить поява нового фольклорного жанру - історичної пісні.

